

THỬ ĐỀ RA MỘT TƯ DUY MỚI TRONG ĐỜI SỐNG TÂM LINH, HAY LÝ TƯỞNG ĐẠI ĐẠO TRONG KỶ NGUYÊN KHOA HỌC.

Host 1

Trong hai kỳ vừa qua chúng ta thảo luận về hai chữ Đại Đạo nằm trong phạm vi ý nghĩa của sáu chữ Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ vốn là danh xưng chính thức của một nền Tôn Giáo lần đầu tiên xuất hiện ở Việt Nam vào đầu thế kỷ XX như là một Tôn Giáo bản địa thuần túy Việt Nam thường được biết đến qua phương danh đại chúng là Đạo Cao Đài. Lần này chúng tôi xin mời DS Bùi Văn Khâm trình bày tiếp về tinh thần Đại Đạo không phải như là một mới Đạo qua tinh thần tôn giáo truyền thống, mà là một hướng suy tư mới về đời sống Tâm Linh qua đề tài Thử Đề Ra Một Tư Duy Mới Trong Đời Sống Tâm Linh, hay Lý Tưởng Đại Đạo Trong Kỷ Nguyên Khoa Học.

Thưa chú, xin chú giới thiệu sơ qua tại sao cần có một Tư Duy Mới Trong Đời Sống Tâm Linh, và thực ra cái Lý Tưởng Đại Đạo đó là gì ?

Trả lời :

Thường nói đến Đời Sống Tâm Linh là thường chúng ta nghĩ ngay đến Tôn Giáo. Mà nói đến Tôn Giáo thì thường chúng ta đều hiểu là những hệ thống tín ngưỡng, những tập thể quần chúng cùng chia sẻ một số Niềm Tin chung nào đó. Mỗi hệ thống tín ngưỡng như vậy hiện diện trong cộng đồng loài người như là những cộng đồng tín hữu mang những nét đặc thù cá biệt, được đánh dấu bằng những sắc thái riêng, qua màu cờ sắc áo, hình thức lễ nghi khác nhau, tổ chức Giáo Quyền và Cơ Cấu Giáo Sở khác nhau, và giáo chúng đeo đuổi đời sống Tâm Linh dựa vào những Giáo Điển khác nhau.

Tuynhiên dù bề ngoài có những vẻ khác nhau như vậy nhưng có thể nói là hầu hết các Tôn Giáo đều nhắm đến mục tiêu căn bản chung là tìm cho con người một ý nghĩa đích thực của đời sống, và đem đến cho con người một đời sống tốt đẹp hơn đời sống hiện tại, thường là căn cứ vào niềm tin về đời sống tốt đẹp đó ở một cảnh giới nào đó bên kia Cửa Tử.

Để đạt được những mục tiêu cao cả đó hầu hết các sinh hoạt của hầu hết Tôn Giáo có thể nói một cách cụ thể là tất cả đều nhắm đến mục tiêu Hoàn Thiện và Thánh Hóa con người trong đời sống hiện tại này. Vì phải chăng con người có đạt đến một mức độ Thánh Thiện nào đó mới có thể vào được Thiên Bang Phật Quốc. Bằng không nếu cũng những con người còn nguyên vẹn phạm tâm thú tánh này mà chỉ nhờ một Niềm Tin nào đó có thể vào được Nước Trời của Chúa, Quốc Độ của Phật, thì e rằng ở những nơi Thiên Bang Phật Quốc đó lại cũng vẫn còn đầy dẫy hận thù, giết chóc, chiến tranh và con người cũng vẫn còn sống trong khổ đau sao.

Tuy nhiên, nhìn lại lịch sử của loài người mấy ngàn năm qua, từ Đông sang Tây, từ Cổ chí Kim, qua những sinh hoạt đời sống Tâm Linh bằng con đường Tôn Giáo truyền thống, tất cả đều chỉ đặt vào Niềm Tin Thụ Động, dù nhìn từ bất cứ khía cạnh nào qua thật chúng ta cũng đều không thể không công nhận là ngoài một niềm tin về những gì bên kia Cửa Tử, những gì không bao giờ kiểm chứng được, những mục tiêu căn bản mà các tôn giáo đề ra đều có thể nói là chưa hề đạt được.

Như vậy sau khi trải qua mấy ngàn năm sống đời sống Tâm Linh bằng niềm tin thụ động như vậy đã không đem lại kết quả mong muốn cho nhân loại, phải chăng đã đến lúc con người cần có một con đường Khai Phóng Tâm Linh mới (A new exploratory approach) mang những đặc tính của một Khoa Học Thực Nghiệm Tâm Linh tích cực (proactive) hơn là những hệ thống tín ngưỡng thụ động. Đây có thể coi như là thời kỳ của Lý Tưởng Đại Đạo trong đời sống Tâm Linh.

Host 2 :

Xin chú có thể nói rõ hơn con đường Khai Phóng Tâm Linh mới đó như thế nào ?

Trả lời :

Trước hết xin thưa là thực ra tinh thần Thực Nghiệm Tâm Linh hay Lý Tưởng Đại Đạo như vậy vốn không phải là điều gì mới mẻ cả. Hình như đó chính là con đường của của những Bậc Giác Ngộ Tiền Phong trên con đường khám phá Đời Sống Tâm Linh trong lịch sử phát triển chung của loài người. Chúng ta lại hãy thử trở lại hai trường hợp tiêu biểu là Đức Phật và Đức Chúa.

Như hầu hết chúng ta đã biết Đức Phật vì không thể chấp nhận nhìn thấy chúng sanh mãi đắm chìm trong bể khổ sanh tử, nên Ngài mới dẫn thân đi tìm con đường

Giải Khổ cho con người, hiển nhiên là bằng tinh thần đi tìm Chân Lý, cho nên sau những bước đầu học Đạo theo Giáo Lý Vệ Đà với các Thầy Bà La Môn, nhưng Ngài cũng vì không thỏa mãn với con đường Tôn Giáo truyền thống, vì vậy Ngài mới quyết định tục tiếp đi tìm Đạo Giải Thoát từ nơi chính mình, và cũng hiển nhiên Ngài đã chứng được Đạo Quả từ trong đời sống của Ngài.

Trường hợp Đức Chúa có thể nói cũng như vậy. Mặc dù Thần Học Cơ Đốc Giáo được phát triển nhiều trăm năm sau ngày Chúa bị đóng đinh trên Thập Tự Giá, đặt căn bản trên Sự Cứu Rỗi Salvation qua sự tiếp nhận Chúa Jesus làm Cứu Chúa . Nhưng qua sự kiện Kinh Thánh không đề cập đến đời sống của Chúa trong ngót 18 đến 20 năm, có nhiều dữ kiện có thể cho chúng ta thấy là Chúa cũng không chấp nhận đặt mình theo truyền thống Do Thái Giáo, mà có thể Ngài đã trải qua những công phu tu luyện để đạt đến Con Người Phi Thường, với những quyền năng siêu phàm mà chúng ta thấy nói đến trong Thánh Kinh.

Như vậy có thể nói con đường của Phật và Chúa đều mang bản chất của con đường Thực Nghiệm Tâm Linh, mang những đặc tính không như những con đường Tôn Giáo Truyền Thống. Đó phải chăng có thể nói con đường các Ngài vạch ra cho nhân loại chính là con đường Đại Đạo Siêu Tôn Giáo. Có thể nói con đường của các Ngài là con đường Thực Nghiệm Tâm Linh là vì các Ngài đạt đến những chứng ngộ đích thực ngay trong đời sống của các Ngài. Và con đường đó có thể được coi là con đường Siêu Tôn Giáo vì không những không đặt nặng vấn đề tổ chức đoàn thể mà trong tâm là nhắm vào sự phát triển đời sống Tâm Linh nơi từng mỗi cá nhân.

Host 1 :

Ngoài trường hợp của hai nền Tôn Giáo lớn tiêu biểu cho hai dòng Đạo mạch Đông Tây như chú nói đều bắt đầu bằng con đường Đại Đạo, như vậy Nền Tân Tôn Giáo mới phát sinh tại Việt Nam thường gọi là Đạo Cao Đài mà trong danh xưng chính thức vốn mang hai chữ Đại Đạo, theo nhận xét của chú như thế nào ?

Trả lời :

Khác với những mối Đạo đã có lịch sử mấy ngàn năm như của Phật và Chúa thì có thể nói là cũng khó mà biết được chính xác con đường khám phá Chân Lý của các Ngài thực ra như thế nào, đối với Đạo Cao Đài thì chỉ mới qua vài thế hệ chúng ta

có thể còn biết được khá chính xác là Đạo Cao Đài nhiều năm trước khi phần tôn giáo tổ chức ra đời, nền Đạo Mới Cao Đài cũng đã bắt đầu bằng Một Cá Nhân qua công phu tu luyện mà đạt được Đạo Quả, Biết Minh Thấy Tánh, ngay trong khi còn mang thân xác này, chứ không phải bắt đầu một Hệ Thống Tín Lý theo con đường tôn giáo truyền thống bằng Niềm Tin Khải Thị. Do đó có thể nói điều này làm phục hưng lại cái nguyên tắc cơ bản là Con Đường Khám Phá Đời Sống Tâm Linh phải qua Công Phu Tu Luyện để đưa đến Sự Chứng Ngộ Đạo Quả thực sự, chứ không phải là những Hệ Thống Tín Ngưỡng qua thời gian phát triển thành những Tôn Giáo Tổ Chức.

Host 2 :

Như vậy chúng ta đã thấy con đường Tôn Giáo Truyền Thống thì đặt căn bản trên Đức Tin, chú có thể cho biết con đường Đại Đạo Siêu Tôn Giáo có những đặc điểm như thế nào ?

Trả lời :

Khác với Tôn Giáo Truyền Thống thường có những đặc tính như nhấn mạnh nơi Đức Tin, mang bản chất của những phong trào quần chúng, đặt nặng vấn đề tổ chức và phát triển cộng đồng mang tính xã hội, trái lại con đường Đại Đạo, có thể nói khởi đầu bởi những Bậc Đại Giác, căn bản là con đường Khám Phá Đời Sống trên cơ sở cá nhân. Có thể tóm tắt Tinh Thần Đại Đạo mang những đặc điểm như sau : Tính Thực Nghiệm Tâm Linh đối lại với Niềm Tin Thụ Động; Tính phát triển Đời Sống Tâm Linh Cá Nhân đối lại với cố gắng tổ chức cộng đồng mang tính cách phong trào quần chúng; Tính Khoa Học Khách Quan đối lại với tinh thần duy lý mang tính triết lý kinh viện; và sau cùng là Tính Mở (Openness), hay Đại Đồng Dung Nạp (Inclusiveness) đối lại với hệ thống tổ chức chặt chẽ như tìm thấy trong hình thức Giáo Quyền Giáo Hội.

Host 1 :

Xin chú nói rõ hơn về Tính Thực Nghiệm Tâm Linh của tinh thần Đại Đạo như thế nào.

Trả lời :

Như đã thưa ở trên hầu hết các môi Đạo Lớn của nhân loại đều bắt đầu bằng sự Chứng Ngộ Tâm Linh của các Bậc Giáo Tổ, tiêu biểu nhất là hai trường hợp của Phật và của Chúa. Nếu chúng ta đặt tầm nhìn vào những công trình phát triển và khám phá chung của đời sống loài người, và trong đó nỗ lực đi tìm câu trả lời cho đời sống Tâm Linh là một trong những khám phá quan trọng nhất về đời sống con người, thì chúng ta sẽ dễ nhận ra được thực ra những thành quả về mặt Tâm Linh mà các Bậc Đại Giác đã đạt được đáng lý ra cũng mang tính thực tiễn đối với đời sống tinh thần của con người cũng không khác với những khám phá của khoa học mang lại những lợi ích cụ thể trong đời sống vật chất.

Chẳng hạn như những tiến bộ của Y Khoa có thể giúp con người bảo vệ và duy trì sức khỏe trong đời sống, hay làm trì hoãn được Cái Chết, thì tại sao những khám phá về Đạo Giải Thoát của Phật lại không có thể mang lại cho con người niềm An Lạc trong đời sống và nhìn thấu được Lý Sinh Tử, có thể nói là chinh phục được Sự Chết, không phải là có cách tránh được nó, mà là nhờ một khi nhận thức được bản chất đích thực của Sự Chết, thì Sự Chết cũng chỉ là một mặt khác của đời sống và nó không còn là điều gì đáng sợ nữa, và do đó cũng không cần phải lo sợ hay phải ẩn núp sau một niềm tin nào đó về điều gì chờ đợi con người bên kia Sự Chết.

Host 2

Kế tiếp xin chú nói rõ hơn về Tính Phát Triển Tâm Linh cá nhân trong tinh thần Đại Đạo.

Trả lời :

Một khi chúng ta đặt những nỗ lực đi tìm câu trả lời cho những vấn đề thuộc đời sống Tâm Linh như là những mục tiêu thực tiễn nằm trong sự phát triển và tiến hóa chung của đời sống con người, thì hiển nhiên cần có sự nỗ lực bắt đầu từ căn bản nơi mỗi cá nhân con người, dùng chính đời sống của mỗi người chúng ta như là

những dụng cụ, một cái cỗ xe, một chiếc phi thuyền, để đưa chúng ta đạt đến mục đích Tâm Linh của đời sống. Như vậy khi nói đến đời sống Tâm Linh bằng tinh thần thực tiễn và mang tính Khoa Học như vậy, là phải nói đến nhu cầu của toàn bộ đời sống bao gồm Thân Tâm và Thần, Body-Mind-Spirit, và nói đến sự vận dụng xử lý thích đáng hết các chức năng của các cơ chế của sự sống đó. Tức là phải có sự hiểu biết đầy đủ về các chức năng của toàn bộ các cơ cấu về đời sống trên cả hai bình diện Thân và Tâm, để nhờ đó có thể sự vận dụng đúng mức đời sống nhằm mục tiêu phát triển Tâm Linh. Phải chăng đây chính là chỗ mà trong nhà Phật cho rằng được sinh làm người là một cơ hội rất hiếm quý, vì chính Đức Phật cũng nhờ qua thân xác con người mà tu luyện thành Phật, và theo Thần Học Ky Tô Giáo là Thượng Đế sai con Độc Sanh của Ngài đến thế gian mang Thân Xác Con Người phải chăng là để Sống Làm Mẫu mực cho loài người noi theo.

Đây cũng có thể là lý do rất cơ bản là con người luôn luôn sợ chết, phải chăng là tự bản năng và trong vô thức con người luôn luôn cảm thấy cần có Cơ Thể này, đời sống này để thực hiện một cái gì đó rất cao cả, để đạt được mục tiêu gì đó vốn là mục đích của sự kiện được sinh ra làm người. Hiểu như vậy Đại Đạo khác với Tôn Giáo ở chỗ là Đại Đạo vốn là cả một quá trình trong đó con người sử dụng đời sống của mình trong suốt cuộc hành trình đi tìm mục tiêu, bản chất và sự nhận diện đời sống một cách đầy đủ nhất. Hay nói cách khác tất cả đặt căn bản trên đời sống của mỗi cá nhân. Những hình thức đoàn thể chỉ là để hỗ trợ lẫn nhau trong cuộc hành trình khám phá Tâm Linh cá nhân này.

Host 1 :

Tiếp theo xin chú cho biết thêm tính Khách Quan Khoa Học trong tinh thần Đại Đạo được thể hiện như thế nào ?

Trả lời :

Như chúng ta đã thảo luận nhiều lần qua chương trình này, con đường tu luyện thực tiễn theo tinh thần Đại Đạo mà chúng ta thảo luận ở đây có thể nói là con đường nằm giữa Triết Học và Tôn Giáo. Triết Học có thể được hiểu như là những hệ thống tư tưởng về đời sống, vì không được thể hiện bằng đời sống thực tiễn nên Triết Học chỉ dừng lại ở mặt tư tưởng. Còn Tôn Giáo theo nghĩa truyền thống có

thể hiểu là những hệ thống Tín Ngưỡng. Nếu không có phần thực hành cụ thể, có sự vận dụng đến đời sống một cách thực tiễn, thì Tôn Giáo có thể nói cũng dừng lại ở lý thuyết giáo điều. Ngược lại nếu hiểu cuộc hành trình đi tìm Chân Lý về đời sống Tâm Linh là một công trình đi khám phá Sự Thật, đưa đến những khám phá thực sự, như chính Đức Phật và Đức Chúa đã khám phá, thì con đường đi đến những khám phá đó hẳn là phải có những vận dụng đến đời sống một cách toàn diện thật sự. Đây chính là sự khác biệt cơ bản của con đường Thực Nghiệm Tâm Linh, hay tinh thần Đại Đạo, đặt căn bản trên những khám phá thực tiễn gần với Khoa Học, khác với những hệ thống Tín Ngưỡng đặt căn bản trên Niềm Tin thụ động và mang tính phong trào quần chúng.

Mà nói đến Thực Nghiệm Tâm Linh tức là nói đến những sinh hoạt thực tiễn cơ bản của đời sống. Chẳng hạn như từ vấn đề thực phẩm được xử dụng như là một nguồn nhiên liệu giúp Cơ Thể chúng ta hoạt động ở tiềm năng cao nhất, cho đến sự vận dụng đúng mức của hơi thở, sự xử dụng hữu hiệu của tứ chi trong quá trình chuyển hoá ă ăng Lượng, nhất là sự vận dụng đúng mức và hữu hiệu cái ă ăng Lượng Sinh - Hoá (Reproductive and evolutionary, not biochemistry) vào mục tiêu phát triển Tâm Linh.

Host 2 :

Sau cùng về những đặc điểm của Đại Đạo nêu trên, xin chú nói về Tính Mở hay tinh thần Đại Đồng Dung ă ạp trong Lý Tưởng Đại Đạo như thế nào ?

Trả lời :

ă ư đã nói ở trên hầu hết các tôn giáo đều mang những nét đặc thù cá biệt, nên mỗi tôn giáo đều có hệ thống giáo điều, cơ cấu riêng biệt, trong khi nói chung về phương diện Tâm Linh một cách tổng quát thì mục tiêu của Đại Đạo được hiểu như là con đường đi khám phá đời sống Tâm Linh của loài người thì hiển nhiên cũng giống như các ngành khoa học, sẽ không có sự giới hạn của một tín điều tuyệt đối cố định nào, vì tất cả phải đặt trên căn bản của Sự Thật, mà không phải là những niềm tin thụ động. Vì vậy có thể nói khi đi vào cảnh giới của Đại Đạo thì cũng sẽ không có giới hạn của giáo điều tín lý. ă ư vậy với tinh thần Đại Đạo sẽ mang tính cách Đại Đồng và Dung ă ạp tất cả trên cùng một hành trình đi khám phá đời sống Tâm Linh, qua một mẫu số chung cơ bản cho tất cả loài người, đó chính là Đời Sống con người mà mỗi người chúng ta đều có như nhau.

Host 1 :

Lời kết và chào quý khách giả.

Kết luận và chào.